

Obstipasjon Behandlingslinje - HOVEDDOKUMENT med linker, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF

Side 1 av 9

 Dokument ID:
I.3.3.14.1-7

 Godkjent dato:
27.04.2026

 Gyldig til:
27.04.2028

 Revisjon:
4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

Linker til aktuelle dokumenter i behandlingslinjen Obstipasjon
Behandlingsforløp

Utarbeidet av:

Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP-prosjekt 2010

Fagansvarlig:

Beate Matre

Godkjent av:

Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren

		Obstipasjon Behandlingslinje - HOVEDDOKUMENT med linker, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF			Side: 2 Av: 9
Dokument-id: I.3.3.14.1-7	Utarbeidet av: Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP- prosjekt 2010	Fagansvarlig: Beate Matre	Godkjent dato: 27.04.2026	Godkjent av: Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren	Revisjon: 4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

Pasient

[Hva er obstipasjon\(forstoppelse\)](#)

[Pasienthåndbok «Tarmtrøbbel»](#)

Kommunehelsetjenesten

- **Behandling**

- [Klysterbehandling](#)

- [Medisinsk retningslinje](#)

- [Anbefalinger om do-trening](#)

- **Ulike skjema**

- [Kostanamnese](#)

- [Skjema for do-trening](#)

- [Bristolskalaen](#)

- **Informasjon**

- [Forebygging av obstipasjon](#)

- [Hva er obstipasjon \(forstoppelse\)](#)

- [Pasienthåndbok "Tarmtrøbbel"](#)

- [Anbefalinger om do-trening](#)

Poliklinikk

- **Behandling**

- [Klysterbehandling](#)

- [Prosedyre for barn innlagt med obstipasjon](#)

- [Medisinsk retningslinje](#)

- **Informasjon**

- [Forebygging av obstipasjon](#)

- [Hva er obstipasjon](#)

- [Pasienthåndbok "Tarmtrøbbel"](#)

- [Anbefalinger om do-trening](#)

- **Oppfølging**

- [Mal for polikliniske oppfølging av barn med obstipasjon](#)

- **Skjema**

- [Bristolskalaen](#)

		Obstipasjon Behandlingslinje - HOVEDDOKUMENT med linker, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF			Side: 3 Av: 9
Dokument-id: I.3.3.14.1-7	Utarbeidet av: Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP- prosjekt 2010	Fagansvarlig: Beate Matre	Godkjent dato: 27.04.2026	Godkjent av: Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren	Revisjon: 4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

[Kostanamnese](#)

[Sjekkliste for pasienter innlagt med obstipasjon](#)

[Skjema for do-trening](#)

Innleggelse

- **Helsepersonell**

- [Klysterbehandling](#)

- [Prosedyre for barn innlagt med obstipasjon](#)

- [Anbefalinger om do-trening](#)

- **Skjema**

- [Bristolskalaen](#)

- [Kostanamnese](#)

- [Sjekkliste for pasienter innlagt med obstipasjon](#)

- [Skjema for do-trening](#)

- **Informasjonsmateriell**

- [Pasienthåndbok "Tarmtrøbbel"](#)

- [Anbefalinger om do-trening](#)

- **Behandling**

- [Medisinsk retningslinje](#)

Oppfølging

[Mal for polikliniske oppfølging av barn med obstipasjon](#)

[Prosedyre for barn med obstipasjon](#)

[Skjema for do-trening](#)

Skole og barnehage

[Hva er obstipasjon](#)

[Informasjon til skole og barnehage - Hva er obstipasjon](#)

[Skjema for do-trening](#)

[Pasienthåndbok "Tarmtrøbbel"](#)

		Obstipasjon Behandlingslinje - HOVEDDOKUMENT med linker, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF			Side: 4 Av: 9
Dokument-id: I.3.3.14.1-7	Utarbeidet av: Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP-prosjekt 2010	Fagansvarlig: Beate Matre	Godkjent dato: 27.04.2026	Godkjent av: Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren	Revisjon: 4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

Kryssreferanser

I.3.3.14.1-2	Obstipasjon Behandlingslinje - Bristolskalaen, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-5	Obstipasjon Behandlingslinje - Forebygging av obstipasjon, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-6	Obstipasjon Behandlingslinje - Hva er obstipasjon/forstoppelse, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-8	Obstipasjon Behandlingslinje - Informasjon til skole og barnehage, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-9	Obstipasjon Behandlingslinje-Klysterbehandling, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-10	Obstipasjon Behandlingslinje - Kostanamnese, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF.
I.3.3.14.1-11	Obstipasjon Behandlingslinje - mal for poliklinisk oppfølging ved kronisk forstoppelse, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-12	Obstipasjon Behandlingslinje. Medisinsk behandling av barn med kronisk funksjonell obstipasjon - Barne- og ungdomsavd SSHF
I.3.3.14.1-13	Anbefalinger for do-trening Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-14	Obstipasjon Behandlingslinje- Obstipasjon hos barn innlagt ved Barne- og ungdomsavdelingen SSHF
I.3.3.14.1-15	Obstipasjon Behandlingslinje -Sjekkliste innlagt med obstipasjon, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-16	Dotreningsplan Behandlingslinje for barn/unge med obstipasjon Barne-og ungdomsavdelingen, SSHF
I.3.3.14.1-17	Obstipasjon Behandlingslinje "Tarmtrøbbel" Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF

Eksterne referanser

Har oppdatert behandlingslinjen etter søk i forbindelse med oppdatering av Veildende behandlingsplan for barn med obstipasjon/encoprese. Se referanser, pico-skjema og Metoderapport videre nedenfor.

Referanser

1. Belkind-Gerson, J, Zar-Kessler, C, Baker, C, *Constipation in Children*, BMJ Best Practice, versjon fra februar 2023, lastet ned 15.12.23. [Constipation in children - Symptoms, diagnosis and treatment | BMJ Best Practice](#)
2. Clinical guideline, *Constipation in children and young people: diagnosis and management*, NICE, versjon 2017, lastet ned februar 2020. <https://www.nice.org.uk/guidance/CG99>
3. Sood, Manu R, *Chronic functional constipation and fecal incontinence in infants, children and adolescens*, Up To Date, versjon fra nov. 2023, lastet ned 15.12. [Chronic functional constipation and fecal incontinence in infants, children, and adolescents: Treatment - UpToDate](#)

		Obstipasjon Behandlingslinje - HOVEDDOKUMENT med linker, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF			Side: 5 Av: 9
Dokument-id: I.3.3.14.1-7	Utarbeidet av: Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP-prosjekt 2010	Fagansvarlig: Beate Matre	Godkjent dato: 27.04.2026	Godkjent av: Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren	Revisjon: 4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

4. Helsedirektoratet, *Palliasjon til barn og unge/Symptomlindring av barn med en livsbegrensende tilstand/Forstoppelse*, sist oppdatert Mai 2017; [Forstoppelse - Helsedirektoratet](#), hentet 15.12.23
5. Sood, Manu R *Recent-onset constipation in infants and children*, UpToDate, versjon fra mars 2023, lastet ned 15.12.23. [Recent-onset constipation in infants and children - UpToDate](#)
6. Neppel, Kenneth G m.fl *Management of bladder dysfunction in children*. UpToDate, versjon fra februar 2023, lastet ned 15.12.23. [Management of bladder dysfunction in children - UpToDate](#)
7. Olbjørn, Christine. Rove, Jon B, Nylander Almaas, Astrid *Kronisk obstipasjon*. Generell veileder i pediatri, Versjon fra januar 2017, lastet ned 15.12.23 [5.22 Kronisk obstipasjon - Helsebiblioteket](#)
8. Rugtveit, Jarle, Tjora, Erling, Stabel, Niklas *Fekal inkontinens*. Generell veileder i pediatri, versjon fra april 2023. [5.23 Fekal inkontinens - Helsebiblioteket](#)
9. Gjerstad, Ann Christin m. fl. *Urininkontinens og funksjonelle blæreforstyrrelser* Generell veileder i pediatri, versjon fra januar 2021, lastet ned 15.12.23. [10.12 Urininkontinens og funksjonelle blæreforstyrrelser - Helsebiblioteket](#)

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	Overordnede mål for VP: Sikre at barn opp til 18 år med obstipasjon/encoprese mottar kunnskapsbasert sykepleie ved hjelp av kunnskapsbasert veiledende behandlingsplan
2	Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient): Den veiledende behandlingsplanen gjelder for alle barn opp til 18 år med akutt appendicitt
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en: <ul style="list-style-type: none"> • Åse Ribe Johansen, kvalitetskoordinator/ fagsykepleier, Barne- og ungdomsavd, SSA • Unni Hinna, kvalitetskoordinator, BUA, SSK • Beate Matre, Fagsykepleier, Barne- og ungdomsavd, SSA. • Hilde Nyman, fagsykepleier, Nyfødt intensiv SSK • Marianne Rønnekleiv, Fagsykepleier, Barne- og ungdomsavd, SSK
4	Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for: Nei
METODISK NØYAKTIGHET	
5	Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunnlaget: Har brukt skjemaet «Dokumentasjon av litteratursøk for fagprosedyrer» som ligger på Helsebiblioteket for å gjøre søk systematisk. Fikk relevante treff i UpToDate og BMJ Best Practice. Det er ingen nasjonale veiledende behandlingslinjer i forhold til barn med obstipasjon/encoprese, og heller ingen allerede kunnskapsbaserte veiledende behandlingslinjer laget ved OUS.

		Obstipasjon Behandlingslinje - HOVEDDOKUMENT med linker, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF			Side: 6 Av: 9
Dokument-id: I.3.3.14.1-7	Utarbeidet av: Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP-prosjekt 2010	Fagansvarlig: Beate Matre	Godkjent dato: 27.04.2026	Godkjent av: Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren	Revisjon: 4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

	<p><u>Litteratursøk:</u></p> <p>UpToDate: Ett hovedtreff</p> <p>BMJ Best Practise: Ett hovedtreff, med link til retningslinjer.</p>
6	Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunlaget er: <ul style="list-style-type: none"> • Pasientgruppe: Barn, ungdom og unge voksne • Diagnose: obstipasjon/encoprese • Språk: norsk og engelsk
7	Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunlaget: Litteraturen er basert på medisinsk behandling, fant ingen direkte sykepleierrettet litteratur.
8	VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted): <ul style="list-style-type: none"> • <i>Samarbeider med BUA SSK, ved fagsykepleier Marianne Rønnekleiv og kvalitetskoordinator Unni Hinna</i> • <i>Fagrådet for KSD</i>
ENDRINGER OG ANSVAR	
9	Endringer siden forrige versjon:
10	Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Beate Matre, barne- og ungdomsavd, SSA. Skal revideres hvert. 2. år.

DOKUMENTASJON AV SØK FOR VEILEDENDE PLAN FOR SYKEPLEIEPRAKSIS

Prosedyrens tittel	Obstipasjon/encoprese - veiledende behandlingsplan
Spørsmål fra PICO-skjema	Hvordan observere og behandle barn og ungdom (0-18 år) med obstipasjon/encoprese? Hva er den beste sykepleie til barn/ungdom 0-18 år med obstipasjon/ encoprese
Kontakt detaljer prosedyremakere	Navn: Beate Matre E-post: Beate.Matre@sshf.no Tlf: 37014110
Bibliotekar som utførte eller veiledet søket	Navn: Sonia May Amundsen, (var medlem i KDS fagråd) Arbeidssted: Medisinsk bibliotek, SSHF E-post: Sonja.May.Amundsen@sshf.no Tlf: 37014237

Retningslinjer og kliniske oppslagsverk

Database/kilde	eHåndboka OUS (fokus på de kunnskapsbaserte fagprosedyrene) (obligatorisk)
Dato for søk	15.12.23

Dokument-id: I.3.3.14.1-7	Utarbeidet av: Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP-prosjekt 2010	Fagansvarlig: Beate Matre	Godkjent dato: 27.04.2026	Godkjent av: Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren	Revisjon: 4.01
------------------------------	---	------------------------------	------------------------------	---	-------------------

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

Søkehistorie eller fremgangsmåte	Ingen treff på obstipasjon, forstoppelse eller enkoprese
Kommentarer	

Database/kilde	Nasjonale faglige retningslinjer, veiledere, prioriteringsveiledere og pakkeforløp fra Helsedirektoratet (obligatorisk)
Dato for søk	15.12.23
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Ett treff Palliasjon til barn og unge/Symptomlindring av barn med en livsbegrensende tilstand/Forstoppelse, sist oppdatert Mai 2017; Forstoppelse - Helsedirektoratet
Kommentarer	

Database/kilde	UpToDate (obligatorisk)
Dato for søk	15.12.23
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkeord: Constipation + children Sood, Manu R, <i>Chronic functional constipation and fecal incontinence in infants, children and adolescents</i> , UpToDate, versjon fra nov. 2023, lastet ned 15.12. Chronic functional constipation and fecal incontinence in infants, children, and adolescents: Treatment - UpToDate Sood, Manu R " <i>Recent-onset constipation in infants and children</i> ", UpToDate, versjon fra mars 2023, lastet ned 15.12.23. Recent-onset constipation in infants and children - UpToDate Neppel, Kenneth G m.fl " <i>Management of bladder dysfunction in children</i> ". UpToDate, versjon fra februar 2023, lastet ned 15.12.23. Management of bladder dysfunction in children - UpToDate
Patient Education	
Kommentarer	

Database/kilde	BMJ Best Practice (obligatorisk)
Dato for søk	15.12.23
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkeord: constipation + children Ett treff: Belkind-Gerson, J, Zar-Kessler, C, Baker, C, <i>Constipation in Children</i> , BMJ Best Practice, versjon fra februar 2023, lastet ned 15.12.23. Constipation in children - Symptoms, diagnosis and treatment BMJ Best Practice
Patient leaflets	
Kommentarer	

Database/kilde	Nursing Reference Center Plus (Evidence Based Care Sheets, Skills og Patient Handouts)
Dato for søk	15.12.23
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkeord: constipation + children Ingen aktuelle treff
Antall treff	
Kommentarer	

		Obstipasjon Behandlingslinje - HOVEDDOKUMENT med linker, Barne- og ungdomsavdelingen, SSHF			Side: 8 Av: 9
Dokument-id: I.3.3.14.1-7	Utarbeidet av: Beate Matre og Sigrunn Galteland Skaiaa i samarbeid med POP-prosjekt 2010	Fagansvarlig: Beate Matre	Godkjent dato: 27.04.2026	Godkjent av: Mikkel Høiberg, på vegne av fagdirektøren	Revisjon: 4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

Database/kilde	NICE Guidance (UK) (obligatorisk)
Dato for søk	15.12.23
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkeord: constipation + children Fikk to treff. Det ene treffet var fra 2014, og vurdert som gammelt. Det andre var oppdatert i 2017.: Clinical guideline, <i>Constipation in children and young people: diagnosis and management</i> , NICE, versjon 2017, lastet ned Desember 2023. https://www.nice.org.uk/guidance/CG99
Kommentarer	

Database/kilde	Helsebibliotekets retningslinjer og veiledere
Dato for søk	15.12.23
Søkehistorie eller fremgangsmåte	Søkeord: Obstipasjon + barn To aktuelle treff: Olbjørn, Christine. Rove, Jon B, Nylander Almaas, Astrid " <i>Kronisk obstipasjon</i> ". Generell veileder i pediatri, Versjon fra januar 2017, lastet ned 15.12.23 5.22 Kronisk obstipasjon - Helsebiblioteket Rugtveit, Jarle, Tjora, Erling, Stabel, Niklas " <i>Fekal inkontinens</i> ". Generell veileder i pediatri, versjon fra april 2023. 5.23 Fekal inkontinens - Helsebiblioteket Søkeord: Forstoppelse + barn Ett aktuelt treff (som jeg ikke har fått tidligere) Gjerstad, Ann Christin m. fl. " <i>Urininkontinens og funksjonelle blæreforstyrrelser</i> " Generell veileder i pediatri, versjon fra januar 2021, lastet ned 15.12.23 . 10.12 Urininkontinens og funksjonelle blæreforstyrrelser - Helsebiblioteket
Kommentarer	

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

Veiledende Plan: Obstipasjon/encoprese - veiledende behandlingsplan

Skjemanummer:

Kontaktperson(er): Beate Matre

Epost: Beate.Matre@sshf.no

Problemstilling formuleres som et presist spørsmål. Spørsmålet skal bestå av følgende deler:

Hvordan observere og behandle barn og ungdom (0-18 år) med obstipasjon/encoprese?

Hva er den beste sykepleie til barn/ungdom 0-18 år med obstipasjon/ encoprese

Dokument-id:
I.3.3.14.1-7

 Utarbeidet av:
Beate Matre og Sigrunn
Galteland Skaiaa i
samarbeid med POP-
prosjekt 2010

 Fagansvarlig:
Beate Matre

 Godkjent dato:
27.04.2026

 Godkjent av:
Mikkel Høiberg, på vegne
av fagdirektøren

 Revisjon:
4.01

Fagspesifikke prosedyrer/Barn og unge/Mage og tarm/Obstipasjon - Behandlingslinje

Patient/problem	Intervention	Comparison	Outcome
Hvilke pasienter/tilstand/ sykdom dreier det seg om? Barn Ungdom 0-18 år Obstipasjon	Hvilken intervensjon/ eksposisjon dreier det seg om? Observere Behandle Forebygge	Hva sammenlignes intervensjonen med?	Hvilke resultat/effekt er av interesse?
Fullstendig spørsmål:			
Hva slags type spørsmål er dette? ☐ Diagnose ☐ Etiologi ☐ Erfaringer ☐ Prognose ☐ Effekt av tiltak		Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter? ☐ Ja ☒ Nei	
Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen? Bruk engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.			
P Person/pasient/problem	I Intervensjon/eksposisjon	C Evt. sammenligning	O Resultat/utfall
Children Youths Adolescent Baby Toddler (young adolts) Constipation	Observations Observation Treatment Treatments Interventions Nursing Care Therapy		